

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

підготовки магістра
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Економіка довкілля і природних ресурсів

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ» підготовки магістра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, за освітньою програмою Економіка довкілля і природних ресурсів.

Розробник: Павлова О.М., завідувач кафедр економіки, підприємництва та маркетингу, д.е.н., професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Олена ПАВЛОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Економіка довкілля і природних ресурсів Другий (магістр)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 1-ий
		Лекції 30 год.
		Практичні 30 год.
		Самостійна робота 52 год.
		Консультації 8 год.
Мова навчання:	українська	

II. Інформація про викладача

Павлова О.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, моб. тел. 0985038484, G-411

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Управління розвитком суб'єктів господарювання» відноситься до переліку нормативних освітніх компонентів циклу професійної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою Економіка довкілля і природних ресурсів та спрямована на формування у здобувачів освіти системи змістовних обґрунтованих знань з основ економіки, теорії економічного розвитку та підприємництва.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета освітнього компонента – формування у здобувачів освіти знань про закономірності та теорії управління діяльністю підприємства, галуззю та суб'єктами господарювання, умінь і навичок у застосуванні інноваційних методів для обґрунтування та прийняття економічно ефективних управлінських рішень з огляду на невизначеність середовища.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента: «Управління розвитком суб'єктів господарювання» є: опанування загальними теоріями та закономірностями економічних процесів на підприємстві; вмінням використовувати методику оцінки ефективності діяльності підприємства, галузі з огляду на технологічний уклад раціональних форм управління підприємством; вміння ефективно приймати виважені управлінські рішення.

Після завершення вивчення освітнього компонента здобувачі освіти зможуть:

- Розуміти закономірності, структури та види управлінських процесів на підприємствах, галузях;
- Оцінювати рівень ефективності прийнятих управлінських рішень шляхом розрахунків та показників економічних ефектів;
- Обґрунтовувати ефективність стратегій та методів мотивації персоналу підприємства;
- Визначати стан господарської практики підприємства, показник ліквідності матеріальних та нематеріальних активів,

- Реалізовувати оцінку ефективності застосування основних та оборотних фондів підприємства та галузі з метою діагностики;
- Організувати процес управління розвитком підприємства та розробляти його раціональні форми на інноваційних засадах;
- Запроваджувати на підприємстві анти циклічну політику та оптимізації діяльності підприємства та його структури;
- Окреслити вектори подальшого розвитку підприємств на основі ефективності управління суб'єктами господарювання шляхом уникнення ризиків.

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК5. Здатність працювати в команді.
- ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Програмні результати

РН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

РН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

РН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

РН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, досліджень та економіко – математичного моделювання та прогнозування.

РН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів

господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

PH13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

PH14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

PH16. Аналізувати та впроваджувати сучасні методології наукових досліджень та технології у галузях інноваційного підприємництва та економіки.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пра к.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до розвитку суб'єктів господарювання						
Тема 1. Теорії управління в економічних дослідженнях	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 2. Суб'єкти господарства: класифікація та організаційно-правові засади	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 3
Тема 3. Права та обов'язки суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 4. Конкурентне середовище, як осередок комунікації суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 5. Технологія та послідовність процесів управління розвитком суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, П, О / 2
Тема 6. Інноваційні методи та форми управління суб'єктами господарювання	8	2	2	4	0	ДС, РЗ/К, О / 2
Разом за модулем 1	51	12	12	24	3	16
Змістовий модуль 2. Реалізація практичних підходів управлінням розвитком суб'єктів господарювання						
Тема 7. Теорії діагностики господарського стану розвитку суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О, РЗ / 3
Тема 8. Витратно-доходна стратегія в організації діяльності суб'єкта господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 9. Аналіз різних форм капіталу підприємства у розвитку суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О, ЗК / 3
Тема 10. Оцінка та ефективність мотиваційних методів у розвитку суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 3
Тема 11. Стратегія фінансового управління у розвитку суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О, РЗ / 3
Тема 12. Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О, РЗ / 3
Тема 13. Управління розвитком суб'єктів господарювання за умов ризиків та загроз	8	2	2	2	1	П, Т, О / 3

Тема 14. Оцінка управлінського процесу загалом у діяльності та розвитку суб'єктів господарювання	10	4	4	2	1	ДС, РЗ/К,О, РЗ / 3
Разом за модулем 2	69	18	18	28	5	24
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 30 балів
Всього годин / Балів	120	30	30	52	8	100

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами освітнього компонента.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Для виконання роботи здобувач обирає та опрацьовує теоретичне питання.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковою складовою вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнання можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній

освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компонента, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Перелік питань на екзамен

1. Загальна характеристика та класифікація суб'єктів господарювання
2. Відмінність між категоріями «бізнес» та «підприємницька діяльність»
3. Теорії підприємництва Річарда Кантільйону.
4. Класифікація суб'єктів господарювання за видами та формами діяльностями.
5. Оцінка зовнішнього та внутрішнього конкурентного середовища суб'єктів господарювання.
6. Сутність та структура внутрішнього середовища функціонування бізнесу суб'єктів господарювання
7. Основні сучасні тенденції, що обумовлюють функціонування суб'єктів господарювання
8. Науково-технічний прогрес та його вплив на розвиток суб'єктів господарювання.
9. Нормативно-правове забезпечення та регулювання бізнесу
10. Основні напрями державної економічної політики у сфері підприємництва.
11. Послідовність етапів утворення економічної діяльності суб'єктів господарювання
12. Основні напрями власного та допоміжного джерела фінансування суб'єктів господарювання
13. Послідовність та процесність реєстрації фізичної особи-підприємця
14. Розуміння категорії «юридична особа»
15. Категорія «розвиток» та його відмінність від «функціонування»
16. Розвиток суб'єктів господарювання: сутність та рушійні сили
17. Розуміння стратегії підприємницької діяльності.
19. Поняття та структурні елементи бізнес-плану
20. Основні форми та принципи підприємницької діяльності
21. Інноваційні методи оцінки ефективності суб'єктів господарювання
22. Види управління розвитком суб'єктів господарювання
23. Мотиваційна політика управління розвитком суб'єктів господарювання
25. Організація проектної діяльності на підприємстві

26. Дивізіональна структура управління розвитком суб'єктів господарювання
 27. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання
 28. Витрати: їх класифікація та методи управління
 29. Етапи та інструменти управління витратами
 30. Ціна та методи ціноутворення у бізнесі.
 31. Доходи підприємства та їх класифікація
 32. Амортизаційний фонд підприємства.
 33. Сегментація ринку
 34. Реклама як інструмент просування бізнесу
 35. Виробничий процес та його основні елементи.
 36. Стратегії управління виробничою діяльністю суб'єктів господарювання
 37. Методи управління виробничою діяльністю суб'єктів господарювання
 38. Системи та форми оплати праці суб'єктам господарювання
 39. Мікроекономічна оцінка діяльності суб'єктів господарювання..
 40. Макроекономічна оцінка діяльності суб'єктів господарювання.
 41. Визначення потенціалу підприємства.
 42. Управління інвестиційною діяльністю у сфері розвитку суб'єктів господарювання
 43. Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання: методи оцінки та виміру.
 44. Оцінка ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів господарювання
 45. Антикризове управління підприємства.
 46. Економічна безпека суб'єктів господарювання та оцінка її рівня
 47. Діагностика управління розвитком суб'єктів господарювання як визначення чинників, що обумовлюють виникнення проблем
 48. Економічна діагностика діяльності суб'єктів господарювання.
 49. роль та значення ренти в управлінні розвитком суб'єктів господарювання
 50. Моделювання та прогнозування розвитку суб'єктів господарювання
 51. Енергоощадна політика управління розвитком суб'єктів господарювання.
- Інноваційна концепція розвитку суб'єктів господарювання..

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Пічугіна Т.С., Забродська Л.Д. Управління організаційним розвитком підприємства: курс лекцій: Х. : ХДУХТ, 2019. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

2. Орлова К.Є. Управління бізнесом : підручник, Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. 319 с.

3. Полінкевич О.М., Шостак Л.В. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. 315 с.

Додаткова

1. Бужимська К. О., Царук І. М. Механізми управління розвитком підприємства: сутність і структура. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 278–287.

2. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

3. Khomiuk N. Improving the taxation system of Ukrainian farming. *International Journal of New Economics, Public Administration and Law*. 2019. № 1 (3). P. 104–110.

4. Хомюк Н. Л. Перспективи розвитку підприємництва на сільських територіях в умовах децентралізації. *Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: матеріали XXIV Міжнар. наук.-практ. конф. / відп. ред. Л. Г. Липич*. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. С. 61–63.

5 Хомюк Н., Антонюк Д., Карлін М. Сучасні тенденції розвитку підприємництва на сільських територіях. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 74. С. 168-174.

6. Бакай Т.О., Хомюк Н.Л. Посилення ролі нематеріального стимулювання працівників у сучасних умовах. Наукові підсумки 2022 року: матеріали СХV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. м. Чернігів, 27 грудня 2022 року. С. 31-35.

7. Хомюк Н.Л., Білоус О. Л., Гураль О.О. Організаційно-економічні засади управління витратами сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Економічні науки*. 2022. Вип.24 . № 100. С. 10–15.

8. Управління розвитком суб'єктів господарювання [Електронне видання]: конспект лекцій / укл. Хомюк Н. Л. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 106 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22600>

9. Управління розвитком суб'єктів господарювання [Електронне видання]: методичні рекомендації до практичних занять / Хомюк Н. Л. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 69 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22601>

10. Управління розвитком суб'єктів господарювання [Електронне видання]: методичні рекомендації для самостійної роботи / укл. Хомюк Н. Л. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 91 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22602>

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України URL: <https://www.me.gov.ua>

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.nbu.gov.ua>

7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

8. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>